

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
trv@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö O 15/2021 vp Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuus,
1.12.2022 klo 12.30

Uudenmaan TE-toimiston lausunto: Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuus (Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2022)

Julkaisun suositukset

Aktiivisen työvoimapolitiikan palvelujen kustannustietoja pitäisi olla saatavilla arviointikäyttöön nykyistä tarkemmalla tasolla, ja niiden tulisi ottaa huomioon muun muassa erilaiset osallistuja ja palveluiden sisällöt. Osallistumiskustannuksien pitäisi sisältää sekä käytettävät määräraha että TE-hallinnon oma työpanos.

Kustannusseurannan pitäisi olla yhdenmukaista kaikilla ELY-alueilla. Yhtenäinen alueellinen kustannusaineisto mahdollistaisi myös alueellisen kustannus-hyöty-arvioinnin.

Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluilla voi olla myös muita kuin työllisyys- ja tulovaikutuksia, joita ei seurata systemaattisesti. Jatkossa tulisi panostaa laadullisten vaikutusten mittaamiseen kehittämiseen osana palveluita.

Tietoa palveluiden kustannuksista tulisi käyttää johtamisessa sekä palvelujen kehittämisessä. Vaikka kustannustietoa on jo tällä hetkellä jossain määrin saatavissa sisäisesti TE-hallinnon käytössä olevista järjestelmistä, sitä ei käytetä johtamisen välineenä. Aktiivisen työvoimapolitiikan palvelujen järjestäjien olisi jatkossa tarkasteltava kriittisesti niiden palveluiden sisältöjä ja toteutustapoja, joilla ei ole positiivisia kustannushyötyjä. Tämä edellyttää alueellista ja paikallista analyysiä palvelujen sisällöstä ja asiakasryhmistä sekä asiakkaiden tarpeiden hyvää tuntemusta, jota tällä hetkellä ei ole.

Kustannusvaikuttavien palveluiden suunnittelussa pitäisi panostaa enemmän palveluiden markkinointiin ja asiakasohjaukseen sekä palveluiden hankinnan ja sopimushallinnan resurssointiin. Niiden pitäisi olla keskeisempi osa palveluiden kustannusvaikuttavaa johtamista.

30.11.2022

Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuusarvointitutkimuksessa tulisi tulevaisuudessa pyrkiä arvioimaan myös kustannusvaikuttavuutta.

Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuudesta

Uudenmaan TE-toimisto pitää julkaisun esityksiä pääpiirteissään erittäin kannatettavina ja pitää hyvänä uudenlaista tarkastelua ja analyysia työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuudesta.

Kustannustietojen saatavuus arvointikäyttöön tulisi mahdollistaa nykyistä tarkemmalla tasolla ja niissä tulisi huomioida myös TE-hallinnon oma työpanos.

Kustannusseurannan tulisi olla yhdenmukaista kaikilla ELY-alueille alueiden yhdenvertaisuuden, vaikuttavuuden ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden vaikutusten mittaamisen, seurannan ja arvioinnin laajentaminen myös työllisyys- ja tulovaikutuksia laajemmalle on perusteltua niin yhteiskunnallisesti kuin kansantaloudellisestikin mahdollisten erilaisten heijastusvaikutusten vuoksi.

Tieto palveluiden kustannuksista tulisi olla käytössä johtamisessa sekä palveluiden kehittämisessä yhdenvertaisuuden, vaikuttavuuden ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Tässä keskeinen haaste tällä hetkellä on tietojärjestelmiin liittyvä asia, koska nykyiset TE-hallinnon käytävissä olevat tietojärjestelmät eivät mahdollista riittävää ja ajantasaista palveluiden laajaan vaikuttavuuteen liittyvää analysointia.

Kustannusvaikuttavien palveluiden markkinointia ja asiakasohjausta tulisi kehittää ja tehostaa. Tässä keskeistä olisi kyseisen vaikuttavuustiedon ajantasainen saaminen viestintään, tässä tiedon tuottamisessa ja valtakunnallisessa markkinoinnissa keskeinen rooli tulisi olla työ- ja elinkeinoministeriöllä ja KEHA-keskuksella. Lisäksi vaikuttava markkinointi vaatii osaamista ja erityisesti taloudellisia resursseja.

Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuusarvointitutkimuksen tulisi tulevaisuudessa pyrkiä ehdottomasti arvioimaan myös kustannusvaikuttavuutta.

Tarkastusvaliokunnan kysymykset/aihe:

Valiokunta käsittelee parhaillaan tilaamaansa tutkimusta aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuudesta. Tutkimuksessa todetaan, että alueellinen ja paikallinen analyysi palveluiden sisällöstä ja asiakasryhmistä sekä asiakkaiden tarpeiden hyvä tuntemus on puutteellista. Tutkimuksen suositusten mukaan aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannuksia tulisi seurata ja raportoida säännöllisesti. Kustannustietoa on raportin mukaan nykyisin saatavilla,

30.11.2022

mutta sitä ei seurata eikä sitä käytetä johtamisessa. Esimerkiksi palvelujen tarjonnasta aiheutuneet kustannukset tulisi sisällyttää säännölliseen raportointiin. Tutkimuksen suosituksissa myös todetaan, että ideaalitapauksessa palvelujen osallistumiskustannuksia olisi hyvä voida seurata reaaliaikaisesti siten, että ne sisältäisivät myös hallinnolliset kustannukset. Kustannusseurannan tulisi myös olla yhdenmukaista kaikilla ELY-alueilla.

Valiokunta on kiinnostunut aktiivisen työvoimapolitiikan palvelujen järjestämisestä ja kustannustiedon seurannasta sekä siitä, miten palvelujen kustannukset otetaan huomioon palvelujen hankinnoissa ja päätettäessä asiakkaille tarjottavista palveluista.

Millä perusteella teette päätökset eri asiakasryhmille ja asiakkaille hankittavista ja tarjottavista palveluista? Vastaavatko tarjottavat palvelut mielestänne asiakkaiden tarpeisiin? Miten alueellanne seurataan kustannusten ja kustannusvaikuttavuuden kehitystä eri palveluissa? Mitä ongelmia seurannassa olette havainneet liittyen saatavilla olevaan kustannustietoon? Miten tietojen sisältöä tulisi näkemyksenne mukaan kehittää seurannan parantamiseksi? Mitä hallinnollisten kustannusten sisällyttäminen osallistumiskustannuksiin edellyttäisi teidän näkökulmastanne?

Uudenmaan TE-toimiston vastaukset Tarkastusvaliokunnan kysymyksiin

Asiakkaillemme hankituissa palveluissa keskeisinä tietolähteinä ovat mm. Valtakunnallinen ja Alueellinen Ammattibarometri ja erilaiset työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskuksen tekemät työllisyyteen liittyvät tutkimukset ja selvitykset. Näistä muodostetaan käsitys nykyisestä ja tulevasta työvoiman kysynnästä alueellisesti ja eri ammattialoittain.

Uudenmaan alueella palveluiden tuottajat ovat pääsääntöisesti pystyneet mielestämme vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin.

Palveluiden hankinnat tapahtuvat Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta, joten kustannusseuranta tapahtuu heidän toimestaan.

Käytettävissä olevat tietojärjestelmämme eivät mahdollista jatkuvan ja ajantasaisen tiedon saamista tältä osin.

Kehittämistoimena tulisi olla kustannusvaikuttavuuden seuranta ja sen pitäminen ohjaavana perusteena palveluiden hankinnassa.

Hallinnollisten kustannusten (TE-toimiston toiminta) edellyttäisi KEHA-keskuksen liittämistä mukaan tähän analysointiin ja suunnitteluun, koska KEHA-keskus hallinnoi ja vastaa TE-toimiston henkilöstöhallinnossa. Hallinnollisten kustannusten liittäminen mukaan arviointiin on erittäin perusteltua yhteiskunnan kokonaiskustannusten arvioinnin näkökulmasta.

30.11.2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt palvelujohtaja Mika Salo ja ratkaissut johtaja Minna Helenius.

Tämä asiakirja KEHA/17369/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/17369/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Helenius Minna L 30.11.2022 11:07

Esittelijä Salo Mika 30.11.2022 11:04